

आविरासीतदा पद्मा रङ्गिणी कुसुमप्रभा ॥
तच्छादितसङ्काशे पद्मे परमकामिनी ।
हृकभातुपुरं देवि । कालिन्दीपारमेव च ।
नान्ता पद्मपुरं रम्यं चतुर्वर्गसमन्वितम् ॥
डिम्बज्योतिर्महेशानि । सहस्रादित्यसन्निभम् ।
तत्क्षणात् परमेशानि गाढध्वान्तविनाशकम् ॥
हृकभातुर्मेहात्मा स कालिन्दीतटमास्थितः ।
महाविद्यां महाकालीं सततं प्रजपेत्सुधीः ॥
आविरासीन्महामाया तदा कात्यायनी परा ।
श्रद्धा पुनः महाबाहो हृकभातो महीधर ।
विहोऽपि पुरुषश्रेष्ठ वरं वरय स्वानृतम् ॥

हृकभातुवचाच ।

विहोऽहं सततं देवि । त्वत्प्रसादात् सुरेश्वरि ॥
त्वत्प्रसादात्तन्मायै यथा सुतो भवान्यहम् ॥
त्वत्प्रसादात्तन्मायै असाध्यं नास्ति भूतले ।
आत्मनः सदृशाकारां कन्यामेकां प्रयच्छ मे ॥
तच्छ्रुत्वा परमेशानि । तदा कात्यायनी परा ।
मेघमभीरया वाचा यदाह हृकभातवे ॥
तच्छ्रुत्वा महेशानि । पौषसदृशं वचः ।
भक्ता लदीयपद्मास्तु तुष्टाऽहं त्वयि सुन्दरि ॥
इतद्वि वचनं बल ! तव पत्न्या सुसुष्यते ।
इत्युक्त्वा सद्यः तव महामाया जगन्मयी ॥
प्रददौ परमेशानि । तस्मै डिम्बं मनोहरम् ।
हृकभातुर्मेहात्मा स तत्क्षणादयहमाययौ ॥
भाष्या तस्य विशालाक्षी विशालकटिभोहिनी ।
रत्नप्रदीपमाभास्य रत्नपद्ममाभ्रिता ॥
तस्या हस्ते तदा भातुः प्रददौ डिम्बमोहनम् ।
तं दृष्ट्वा परमेशानि । विस्मयं परमं गता ॥
हस्ते कृत्वा तु डिम्बं वै निरीक्ष्य च पुनः पुनः ।
नानागन्धयुतं डिम्बं सर्वशक्तिसमन्वितम् ॥
नानाज्योतिर्मयं डिम्बं तत्क्षणाच्च द्विधाभवत् ।
तत्रापश्यन्महाकन्यां पद्मिनीं जन्मभोहिनीम् ॥
रक्तविद्युज्ज्वालाकारां सर्ववैभवायवर्हिनीम् ।
तां दृष्ट्वा परमेशानि सहसा विस्मयं गता ॥

कीर्तिदेवाच ।

हे मातः पद्मिनीरूपे रूपं संहार संहार ।
ततस्तु परमेशानि । तद्वत् तत्क्षणात् प्रिये ॥
संहृत्य सहसा देवी सामान्यं रूपमाश्रिता ।
ततस्तु कीर्तिदा देवी रूपतस्या अलोकयत् ॥
रङ्गिणी कुसुमाकारा रक्तविद्युत्समप्रभम् ॥

कन्योवाच ।

हे मातः कीर्तिदे भद्रं चौरं पापय सुन्दरि ।
क्षनं देहि क्षनं देहि तव कन्या भवान्यहम् ॥
तत्क्षुत्वा वचनं तस्याः पद्मिनीः कमलेश्वरी ।
अपाययत् क्षनं तस्यै पद्मिनी नगनन्दिनि ॥
चकार नाम तस्यास्तु भातुः कीर्तिदयान्वितः ।
रक्तविद्युत्प्रभां देवी धत्ते यस्मात् सुचिन्तिते ।
तस्मात्तु राक्षिका नाम सर्वलोकेशु गीयते ॥

ईश्वर उवाच ।

दिने दिने वर्धमाना हृकभातुयहे प्रिये ।
यवं माधुरपीठे च चकार प्रजवासिनी ॥
तस्माद्भाद्रपदे मासि ज्योतिर्भूत कमलेश्वरः ॥

महादेव उवाच ।

श्रूयतां पद्मपत्राक्षि रहस्यं पद्मिनीमतम् ।
सन्मते परमेशानि ! द्वितीये वत्सरे तदा ॥
कुर्यादयमेव देवेशि । प्रवलिङ्गप्रपूजनम् ।
प्रजपेत् परमां विद्यां कालीं ब्रह्माक्षरपिण्डीम् ॥
पूजयेद्विधैः पुण्यैर्गन्धैश्च सुमनोहरैः ।
फलैर्बहुविधैर्भक्तैः पूजयेत् परमेश्वरीम् ॥

पद्मिनीवाच ।

कात्यायनि महामाये महायोगिनीश्वरी ॥
देहि देहि महामाये विद्याविहिमनुत्तमाम् ॥
विहिंस्य वासुदेवस्य देहि मातर्नमोऽस्तु ते ।
त्वां विना ब्रह्म निःशब्दं निश्चलं सततं सदा ॥
शरीरस्थं हि जगत्स्य ज्योतिर्मयं सदा ।
विना देहं परं ब्रह्म शब्दरूपवद्विरितम् ॥
अतएव महामाये ब्रह्मणः कारणं परा ।
यवं प्रार्थं महेशानि ! सततं परमेश्वरीम् ॥
संपूज्य परया भक्ता लक्षं जप्ता तु मानसम् ।
वरं प्राप्ता महेशानि कात्यायन्याः समीपतः ॥

कात्यायन्युवाच ।

पद्मिनि श्रद्धा महात्म्यं श्रीं प्राप्तायि कैश्वरम् ।
इत्युक्त्वा परमेशानि । तच्चैवान्तरधीयत ॥
कात्यायनी महामाया सदा हृन्दावनेश्वरी ।
हृकभातुसुता राधा सखीगणवृता सदा ॥
वर्द्धमाना सदा राधा यथा चन्द्रकला प्रिये ।
सर्वशक्तारविशाटा स्फुरत्कितलोचना ॥
सर्वलङ्कारसंयुक्ता साक्षात् श्रीरिव प्रार्ज्वति ।
चचार गङ्गे घोरं पद्मिनी परसुन्दरी ॥
या राधा परमेशानि । पद्मिनी परमेश्वरी ।
पद्मस्य वनमाश्रित्य सदा तिष्ठति कामिनी ॥
अन्यन्तर्नि महेशानि । दृष्ट्वा चैवात्मसन्निभाम् ।
आत्मनः सदृशाकारां राधामन्यां सख्यं सा ॥
या सा तु जन्मिमा राधा हृकभातुयहे सदा ।
अयोनिस्त्वया यातु पद्मिनी सा पराचरा ॥
जन्मिमा या महेशानि । तस्यास्तु चरितं ॥

श्रद्धा ।

हृकभातुर्मेहात्मा स तस्या वैवाहिकीं क्रियाम् ॥
कारयामास यत्नेन पञ्चवर्षं तु सुन्दरि ।
तस्यास्तु चोभयं वंशं सावधानावधारय ॥
अश्वरथ हृकस्यापि वंशं परमसुन्दरम् ।
अश्वस्तु जटिलान्धाता पतिर्मान्योऽतिसन्धुकः ॥
नगान्दा कुटिलानाक्षी देवरी दुर्मेदाभिधः ।
तिलकं स्मरमादाखं हरोहरिमनोहरः ॥
रोचनो रत्नाङ्कुरो हृषिकुत्तप्रभाकरौ ।
हृत्वं दृष्ट्वा प्रतिच्छायां पद्मस्य मदनाभिधम् ॥
स्यमन्तकान्पथ्यायः शङ्खचूडशिरोमणिः ।
पुण्यवन्तोऽप्यपलकः सौभाग्यमणिश्चरते ॥
काक्षी काञ्चनचित्राङ्गि नूपुरे चित्रगोपुरे ।
मधुसूदनमबद्धा ययोः विजितमाधुरी ॥
वासो मेघाब्जं नाम कुरुविन्दनिभं सदा ।
आढं सुप्रियमभाभं रक्तमन्यं हरैः प्रियम् ॥
सुधांशो रंजितरणी रंजयो मणिबान्धवः ।
शलाका नर्मदा हेमौ खलिका नाम कङ्कतिः ॥

कन्दर्पकुहरी नाम कटिका पुष्पभूषिता ।
खर्गसुखीतङ्गिनी कुण्डा ख्याता खनामतः ॥
नीपा नदीतटे यस्य रहस्यकथनस्थली ।
मन्दारश्च धनुः स्त्रीश्च रागोद्दयमन्दगौ ॥
हानिक्यं दयिता नित्यं वल्लभा सद्रघ्वनकी ।
सख्यः ख्याताः सदा भद्राचारचन्द्रावलीसुखाः ॥
गन्धर्वस्तु कलाकण्ठी सुकण्ठी पिककण्ठिका ।
कलावती रसोक्तासा गुणवत्यादयः स्मृताः ॥
या विशाखाकृतागीतिगायन्यः सुखदा हरैः ।
वाद्यन्यद्य श्रुतिरं ताललम्बननल्पि ॥
माणिक्या नर्मदा प्रेमवती कुसुमपेयलाः ।
दिवाकीर्तिस्तनूचे तु सुगन्धानलिनीकुम्भे ॥
मञ्जिष्ठा रङ्गवत्याश्च रणकस्य किशोरिके ।
पालनिवसमरेत्स्नी हृन्दाकन्दलतादयः ॥
अनिष्ठा गुणवत्याश्च धन्ववेश्वरगेहगाः ।
कामधा नामधा प्रेयै सखीभावविशेषभाक् ॥
जवङ्गमङ्गरी रागमङ्गरी गुणमङ्गरी ।
सुभासुखशुभमा सुप्रिया रतिमङ्गरी ॥
रागलेशा कलाकेली भूविदाद्याश्च नायिकाः ।
नान्दीसुखी विन्दुसुखी आद्याः सन्निविधा-

यिकाः ॥

सुहृत्पद्मतया ख्याताः श्यामला मङ्गलादयः ।
प्रतिपक्षतया श्रेष्ठा राधाचन्द्रावलीकुम्भे ॥
सङ्गहास्तु ययोः सन्ति कोटिर्ब्रह्माण्डगोष्ठ्याम् ।
तयोरप्यभयोर्मध्ये सर्वमाधुर्यतोऽधिका ॥
श्रीराधा त्रिपुरादूती पुराणपुरुषप्रिया ।
अवमानगुणोदया धूर्त्यं गोपेननन्दनः ॥
यस्याः प्राणपराङ्मूर्तिं परार्हादतिवल्गवः ।
श्रेष्ठा सा माहकादिभक्त्यन्त गोपेनगोहिनी ।
वृषभातुः पिता यस्या वृषभातुविधो महान् ।
रत्नगर्भा नितौ ख्याता जननी कीर्तिदा स्या ॥
उपाख्यो जगतां चतुर्भगवान् पद्मवान्धवः ।
जप्यः स्त्रीभोऽसर्वं कात्यायन्या महामतुः ॥
पौर्णमासी भगवती सर्ववैभवायवर्हिनी ।
पितामहो महर्षिभातुर्विन्दुमातामहो मतः ॥
मातामहोपितामहौ सुखदामोक्षदाभिधे ।
रत्नभातुः स्वभातुश्च भातुश्च भातरः पितुः ॥
भद्रकीर्तिर्मेहाकीर्तिः कीर्तिचन्द्रश्च मातुलः ।
खसा कीर्तिमती मातुर्भातुसुता पिण्डव्यासा ॥
पिण्डव्यस्यपतिः काश्यो माहव्यस्यपतिः कश्यः ।
मातुली मेनकामेना वष्टी धात्री तु धातकी ॥
श्रीदामा पूर्वजो भ्राता कनिष्ठानङ्गमङ्गरी ।
परमप्रेष्ठसखस्तु ललिता च विशाखिका ॥
विचित्रा चम्पकलता रङ्गदेवी सुदेविका ।
तुङ्गवेद्यङ्गलेशा च इत्यदौ च गणा मताः ॥
प्रियसखाः कुरङ्गाश्चो मङ्गली मानकुण्डला ।
मालती चम्पकलिका माधवामदनालसा ॥
मञ्जुमेया शशिकला सुमध्या मधुमेयणा ।
कमला कामलतिका कान्तचूडा वराङ्गना ॥
मधुरी चन्द्रिका प्रेममङ्गरी तनुमध्यमा ।
कन्दर्पसुन्दरी मञ्जुवैशी चाद्यास्तु क्रोडिष्ठाः ॥
रत्नाजीवितयाख्याता कलिका केतिसुन्दरी ।